

آسیب شناسی نشر یافته‌های علمی در عرصه ترویج و آموزش کشاورزی ایران

مسعود بیژنی*^۱، فرشاد مجیدی^۲، عنایت عباسی^۳

^۱ استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، گروه ترویج و

آموزش کشاورزی (* نویسنده مسؤل)

mbijani@modares.ac.ir

^۲ دانش‌آموخته ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، گروه ترویج و آموزش کشاورزی

farshadmajidi22@gmail.com

^۳ استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، گروه ترویج و آموزش کشاورزی

enayat.abbasi@modares.ac.ir

چکیده

نشر مطالب علمی نقش مهمی در تسهیل تبادل دانش دارد. بر این اساس، امروزه بر آسیب‌شناسی فرآیند نشر و حفظ کیفیت آن تأکید فراوان می‌شود. در واقع، عدم نشر یافته‌ها و نتایج پژوهش‌ها، به ویژه در کشاورزی، باعث بی‌نتیجه ماندن یافته‌های پژوهشگران می‌شود. از طرف دیگر، کیفیت نشر مقاله‌ها دارای اهمیت بسیاری می‌باشد. در این راستا، هدف این مقاله، آسیب‌شناسی نشر مقاله‌های علمی در عرصه کشاورزی بود. این تحقیق از نوع توصیفی بوده که از فن پیمایش برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده گردید. جامعه آماری پژوهش، شامل اعضای هیأت علمی و دانشجویان دکتری کشاورزی دانشگاه‌های دولتی ایران بودند (N=۶۷۷۳). حجم نمونه بر اساس جدول کرجسی و مورگان برآورد گردید (n=۳۶۳). انتخاب اعضای نمونه نیز با استفاده از روش نمونه‌گیری چند مرحله‌ای (سه مرحله) انجام گرفت. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای بود که جهت تأیید روایی ظاهری و محتوایی، در اختیار پانلی از متخصصان ترویج و آموزش کشاورزی قرار داده شد. همچنین، پایایی دسته‌گویی‌های پرسشنامه مذکور، با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ، مورد تأیید قرار گرفت (0/۹۲ ≤ α ≤ ۰/۶۶). با کاربرد نظریه سه شاخگی، آسیب‌های نشر مقاله‌های علمی در سه حیطه "زمینه نشر"، "ساختار نشر" و "رفتار نشر" دسته‌بندی شدند.

واژگان کلیدی: آسیب‌شناسی، نشر علمی، نظریه سه شاخگی.

Pathology of Publication of Scientific Findings in the Field of Agricultural and Natural Resources Extension and Education

Masoud Bijani¹, Farshad Majidii², & Enayat Abbasi³

- ¹. Assistant Professor of Agricultural Extension and Education, College of Agriculture, Tarbiat Modares University (TMU).mbijani@modares.ac.ir
- ² Former M.Sc. Student of Agricultural Extension and Education, College of Agriculture, Tarbiat Modares University (TMU).farshadmajidi22@gmail.com
- ³. Assistant Professor of Agricultural Extension and Education, College of Agriculture, Tarbiat Modares University (TMU).enayatabbasi@gmail.com

Abstract

Scientific publication has an important role in facilitating the exchange of knowledge. Accordingly, today the pathology of the process of publishing and preservation of its quality is emphasized abundantly. Indeed, the lack of dissemination of the findings and results of research, especially in the agriculture, leads to the lack of knowledge of researchers. On the other hand, the quality of publishing articles is important. In this regard, the purpose of this study was analyzing pathology of publishing scientific articles in the field of agriculture. The research method was descriptive which carried out by a survey technique for gathering data. The statistical population consisted of all faculty members and Ph.D. students of agriculture in the public universities of Iran. The study population was 6773 person (N=6773). By using Krejcie and Morgan's Table and multi stage sampling 363 person were selected as sample (n=363). The data collection instrument was a questionnaire, which a panel of faculty members of agricultural extension and education confirmed its validity. The reliability of the items of the questionnaire was approved with calculating Cronbach's alpha test ($0.66 \leq \alpha \leq 0.92$). Injuries of scientific articles publishing were classified in three areas of "publishing background", "publishing structure" and "publishing behavior" by using three branches theory.

Keywords: Pathology, Scientific publication, Three branches theory.

مقدمه

امروزه، یکی از شاخص‌های علم سنجی و دانش‌آفرینی، توسعه‌ی تعداد مقاله‌های علمی و تعداد استنادهایی می‌باشد که به این مقاله‌ها شده است (Sangwal, 2013). در واقع، می‌توان گفت، امروزه، نشر علمی یک جزء جدایی‌ناپذیر توسعه در نظر گرفته می‌شود (Einstein, 2015). در این راستا، پژوهشگران و بویژه اعضای هیأت علمی و دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های پژوهشی می‌کوشند در کارنامه خود تا حد امکان، تعداد بیشتری مقاله، داشته باشند (Sangwal, 2013). اهمیت انتشار چنین مقاله‌هایی در حدی است که نشر آنها، در مجامع علمی، تنها راه تولید علم محسوب شده و گسترش دانش در گرو نگارش چنین مقاله‌هایی است. به عبارت دیگر، وجود چنین انتشاراتی بیانگر پویایی، بقا و توسعه‌ی دوره‌های آموزشی و ارتقای سطح جامعه علمی و دانشگاهی است (اسلامی‌اردکانی، ۱۳۹۲). اما نشر مقاله‌های علمی در عرصه کشاورزی در مراحل مختلف فرآیند نشر، از مرحله‌ی ایده‌پردازی، نگارش، داوری، پذیرش و چاپ درگیر آسیب‌هایی است (مجیدی و همکاران، ۱۳۹۵).

اگر چه نشر در هر رشته علمی، نقش بسیار مهمی را برای تسهیل تبادل دانش، ایفا می‌کند و بدین وسیله گستره‌ی وسیعی از دانش را میسر می‌سازد، ولی باید گفت که مبادله مقاله‌ها بین نویسندگان و نشریات بسیار پیچیده است؛ چرا که در یک مبادله، قانون، نقش مهمی را داراست و هر نشریه قوانین مخصوص خودش را دارد (نامور و کوشا، ۱۳۹۱). اما فضای تولیدات علمی به صورت مقاله، چه از نظر اقتصادی و چه از جنبه‌های مدیریتی، رعایت اخلاق، امانتداری، تسهیم منافع علمی، آموزش آداب و اخلاق بین استاد و دانشجو و ...، عدم ضابطه‌مندی دقیق را نشان می‌دهد (کاظمی، ۱۳۸۷). از جمله مهمترین آسیب‌های این حوزه، شامل "سرقه علمی"، "دستکاری داده‌ها"، "داده‌سازی"، "عدم رعایت اخلاق در پژوهش"، "پراکندگی و عدم انسجام مطالب مقاله‌ها"، "عدم تنظیم صحیح پیکربندی پژوهش"، "سطحی‌نگری در روش‌شناسی مقاله‌ها"، "تحمیل معنا به متن"، "تأخیر در نشر" و "عدم حمایت از نشریات داخلی" می‌باشد (مجیدی و همکاران، ۱۳۹۵).

از سوی دیگر در طول دهه گذشته شاهد رشد مجله‌های علمی و نشر مقاله‌های پژوهشی در ایران بوده‌ایم. آشکار است که این روند ناشی از گسترش آموزش عالی بویژه در مقاطع تحصیلات تکمیلی است. گسترش آموزش عالی در ایران، هرچند واقعیتهای انکارناپذیر است، اما با عدم تعادل میان گسترش کمی و کیفی همراه بوده است. در واقع، مشکل اصلی در پژوهشها، یعنی نوآوری و خلاقیت به عنوان تجلی کیفیت از همین نقطه بروز می‌کند. بسیاری بر این باورند که بخش عمده‌ای از پژوهشها و مقاله‌های برگرفته از آنها در ایران، فاقد نوآوری یا دانش نو است. در طول دو دهه اخیر نیز تکراری بودن بسیاری از پژوهشها و اشباع متعاقب حوزه‌های مربوطه، همواره مورد انتقاد بوده است. به بیان دیگر، کمیت جایگزین کیفیت در عرصه تولید علم شده است. بر اساس شواهد نیز بسیاری از پایان‌نامه‌ها و مقاله‌های برگرفته از آنها، فاقد کیفیت مورد انتظار و از نظر موضوع تکراری‌اند (مجیدی و همکاران، ۱۳۹۵).

بستر نظری این پژوهش برگرفته از الگوی "سه شاخگی" بود که شامل "زمینه نشر"، "محتوای نشر" و "ساختار نشر" است. بر اساس این الگو، آسیب‌ها علل و عوامل و مشکلات اساسی و پایه‌ای دارند که هر ساختاری را در معرض بحران قرار داده و موجب می‌شوند که آن سامانه از رشد خود باز بماند. این عوامل را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد که شامل، عوامل "رفتاری (Behavioral)"، "ساختاری (Structural)" و "زمینه‌ای (Contextual)" می‌باشند. منظور از عوامل رفتاری کلیه عوامل مربوط به نیروی انسانی است که سامانه را تشکیل می‌دهند، مانند انگیزش، روحیه کار و رضایت (ذاکری‌پور و هکاران، ۱۳۹۰). عوامل

ساختاری در برگیرنده مجموعه روابط منظم حاکم بر اجزای داخلی سامانه است که بدنه آن را می‌سازند، مانند ساختار سامانه‌ی، قوانین و مقررات و سرانجام عوامل زمینه‌ای شامل محیط و شرایط بیرونی است که سبب‌ساز عوامل رفتاری و ساختاری هستند. نامگذاری این الگو نیز به نام سه شاخگی به این دلیل است که ارتباط بین عوامل ساختاری، رفتاری و زمینه‌ای به گونه‌ای می‌باشد که هیچ پدیده یا رویداد سامانه‌ای خارج از تعامل این سه شاخه صورت نمی‌گیرد (همان).
با توجه به هدف کلی این پژوهش که شناسایی آسیب‌های نشر مقاله‌های علمی در عرصه کشاورزی از دیدگاه اعضای هیأت علمی و دانشجویان دکتری بود تلاش گردید تا با مطالعه پژوهش‌های مرتبط آسیب‌های نشر مقاله‌های علمی استخراج شوند و با استفاده از این مؤلفه‌ها چارچوب نظری پژوهش ارائه گردید (نگاره ۱).
بر اساس هدف کلی پژوهش و ادبیات نظری ارائه شده، چارچوب نظری پژوهش به صورت زیر ارائه گردید.

روش پژوهش

این پژوهش از نوع توصیفی بود که از فن پیمایش برای جمع‌آوری اطلاعات در آن بهره گرفته شد. جمعیت مورد مطالعه پژوهش شامل اعضای هیأت علمی و دانشجویان دکتری کشاورزی دانشگاه‌های دولتی پنج قطب علمی ایران (جدول ۱) بودند که طبق آخرین آمار وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۱۳۹۳ تعداد ۶۷۷۳ نفر ($N=6773$) بودند. حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان، ۳۶۳ نفر به دست آمد ($n=363$). انتخاب اعضای نمونه، در سه مرحله انجام گرفت، مرحله اول شامل انتخاب قطب‌های علمی کشور بود که به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انجام شد. مرحله دوم که به انتخاب دانشگاه هدف از هر قطب اختصاص داشت با بهره‌گیری از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، عملی گردید و در نهایت در مرحله سوم، از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای با انتساب متناسب (که در آن گروه‌های آموزشی کشاورزی به عنوان طبقات مدنظر بودند)، استفاده گردید.

جدول ۱- قطب‌بندی دانشگاه‌های دولتی کشور

استان	قطب علمی
تهران، البرز، گلستان، سمنان، مازندران، قم، مرکزی، قزوین، گیلان و زنجان	قطب اول
خراسان‌شمالی، خراسان‌رضوی، خراسان‌جنوبی، کرمان و سیستان و بلوچستان	قطب دوم
آذربایجان‌غربی، آذربایجان‌شرقی، اردبیل، کردستان، کرمانشاه و همدان	قطب سوم
اصفهان، یزد، چهارمحال و بختیاری، لرستان، خوزستان و ایلام	قطب چهارم
کهگیلویه و بویراحمد، بوشهر، فارس و هرمزگان	قطب پنجم

(منبع: وزارت علوم تحقیقات و فناوری - معاونت پژوهش، ۱۳۹۳)

جدول ۲- تعداد نمونه مورد محاسبه برای هر دانشگاه

دانشکده	جامعه منتخب		نمونه منتخب		جمع
	دانشجویان دکتری	اساتید	دانشجویان دکتری	اساتید	
دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس (قطب اول)	۲۳۴	۷۸	۵۱	۱۷	۶۸
دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد (قطب دوم)	۱۹۷	۱۲۶	۴۳	۲۸	۷۱
دانشکده کشاورزی دانشگاه رازی کرمانشاه (قطب سوم)	۱۷۳	۶۵	۳۸	۱۴	۵۲
دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین اهواز (قطب چهارم)	۳۷۴	۷۷	۸۱	۱۷	۹۸
دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز (قطب پنجم)	۲۰۰	۱۳۹	۴۴	۳۰	۷۴
جمع کل	۱۱۷۸	۴۸۵	۲۵۷	۱۰۶	۳۶۳

ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای محقق‌ساخته بود که جهت تأیید روایی ظاهری و محتوایی، در اختیار پانلی از متخصصان ترویج و آموزش کشاورزی و تعدادی از سردبیران مجلات معتبر علمی - پژوهشی در حوزه کشاورزی قرار داده شد تا پی برده شود که سؤال‌های پرسشنامه تا چه میزان معرف و منعکس‌کننده ویژگی مورد مطالعه است.

همچنین، جهت تعیین پایایی پرسشنامه در شروع مطالعه، ۳۰ نسخه از پرسشنامه مطابق با چارچوب نظری پژوهش در اختیار اساتید و دانشجویان دانشگاه تهران (که خارج از نمونه منتخب بودند) قرار داده شد. میزان آلفای کرونباخ برای بخش‌هایی که از طیف لیکرت بهره گرفته شده بود، محاسبه گردید (جدول ۳). مقادیر محاسبه شده نشان داد که پایایی پرسشنامه برای انجام پژوهش، قابل قبول می‌باشد. متغیرهای پژوهش شامل، زمینه دانشی نشر، زمینه اخلاقی نشر، زمینه نگرشی نشر (مقاله)، رفتار برنامه‌ریزی، تدارکات و تهیه مقدمات نشر، رفتار تنظیم و سازماندهی نشر، رفتار نگارشی نشر، رفتار اصلاح و بازنگری نشر، ساختار سیاستی نشر مجله‌ها، ساختار بررسی و پذیرش مقاله‌ها توسط سردبیر، ساختار فرآیند داوری نشر، ساختار چاپ مقالات و کیفیت نشر علمی بودند. برای سنجش این متغیرها از طیف لیکرت شامل موارد کاملاً مخالفم (۱)، مخالفم (۲)، نظری ندارم (۳)، موافقم (۴) و کاملاً موافقم (۵) استفاده شد. پس از تکمیل پرسشنامه‌ها، عملیات کدگذاری، استخراج اطلاعات و انتقال

آن‌ها بر روی رایانه انجام شد و پس از طی فرآیند داده‌پردازی، محاسبات آماری (توصیفی و استنباطی) از طریق نرم افزار SPSS22 صورت گرفت.

جدول ۳- میزان آلفای کرونباخ برای مقیاس‌های مورد بررسی

ردیف	متغیر کلان	متغیر خرد	تعداد گویه	مقدار آلفای کرونباخ
۱	زمینه نشر	زمینه دانشی نشر	۷	۰/۷۴
۲		زمینه اخلاقی نشر	۱۰	۰/۷۶
۳		زمینه نگرشی نشر	۱۰	۰/۸۱
۴	رفتار نشر	رفتار برنامه‌ریزی، تدارکات و تهیه مقدمات نشر	۸	۰/۸۴
۵		رفتار تنظیم و سازماندهی نشر	۸	۰/۸۱
۶		رفتار نگارشی نشر	۶	۰/۸۳
۷		رفتار اصلاح و بازنگری و تهیه متن نهایی نشر	۸	۰/۸۵
۸	ساختار نشر	ساختار سیاستی نشر مجله‌ها	۸	۰/۸۳
۹		ساختار بررسی و پذیرش مقاله‌ها توسط سردبیر	۵	۰/۷۴
۱۰		ساختار فرآیند داوری نشر	۸	۰/۸۱
۱۱		ساختار چاپ مقاله	۶	۰/۶۶
۱۲	کیفیت نشر علمی		۲۰	۰/۹۲

یافته‌های پژوهش

نتایج نشان داد، از تعداد ۱۲۱ نفر از اعضای هیأت علمی، ۸۱ نفر (۶۹/۵ درصد) مرد و ۴۰ نفر (۳۰/۵ درصد) زن بودند. بیشتر آنها در محدوده سنی ۳۰ تا ۴۵ سال قرار داشته و اکثر ایشان با تعداد با ۴۵ نفر (۳۷/۲ درصد) بین پنج تا ۱۵ سال سابقه کار داشتند. میانگین سابقه کار برای آنها ۱۱/۷۹، نما ۲ و میانه ۱۱ سال بود. همچنین، از ۲۲۳ دانشجوی دکتری، ۱۵۵ نفر (۶۹/۱ درصد) مرد و ۶۸ نفر (۳۳/۹ درصد) زن بودند.

میانگین سن پاسخگویان (اعضای هیأت علمی و دانشجویان دکتری)، ۳۴/۶۳، کمینه ۲۴، بیشینه ۶۷، نما ۳۰ و میانه ۳۱ سال بود. علاوه بر این، تعداد ۱۴۵ نفر (۶۵/۰ درصد) فاقد سابقه کار بودند. از سوی دیگر برای دانشجویان میانگین سابقه کار ۲/۰۸ سال و نما و میانه صفر بود. ۲۹۲ نفر (۸۴/۹ درصد) از پاسخگویان هیچ‌گونه سابقه کاری در مجلات حوزه کشاورزی نداشتند. بر اساس نتایج، در رابطه با متغیر "زمینه دانشی نشر" گویه‌های "ناکارآمدی آموزش‌های ارائه شده به نویسندگان مانعی در زمینه ایجاد و توسعه ایده‌های نو می‌باشد" با کمترین ضریب تغییرات در رتبه اول و گویه "نویسندگان نمی‌دانند در چه مسائلی نیاز به تلاش دارند" بیشترین ضریب تغییرات را به خود اختصاص داد و در رتبه آخر جای گرفت (جدول ۴). همچنین برای متغیر "زمینه اخلاقی نشر"، گویه "برخی از نویسندگان چگونگی آگاه کردن پاسخگویان از ماهیت مطالعه (روش تحقیق و فواید مطالعه) را در پژوهش‌های خود گزارش نمی‌دهند" با کمترین ضریب تغییرات در رتبه اول و گویه‌های "پژوهش‌ها باید از هرگونه غرض‌ورزی و تحقیر افراد و گروه‌ها به دور باشند" بیشترین ضریب تغییرات را به خود اختصاص داد و در رتبه آخر جای گرفت.

نتایج حاکی از آن بود که در متغیر "زمینه نگارشی نشر"، گویهی "نویسندگان از انجام پژوهش لذت کافی نمی‌برند و تنها جهت تقویت رزومه خویش اقدام به نگارش مقاله می‌کنند" با کمترین ضریب تغییرات در رتبه اول و گویهی "راحت طلب بودن نویسندگان مانعی بر سر راه خلق ایده‌های جدید می‌باشد" با بیشترین ضریب تغییرات در رتبه آخر جای گرفت.

نتایج نشان داد، در متغیر "رفتار برنامه‌ریزی، تدارکات و تهیه مقدمات" گویه‌های "امکانات مورد نیاز جهت انجام صحیح و اصولی مقاله‌ها بویژه در بین دانشجویان وجود ندارد" با کمترین ضریب تغییرات در رتبه اول و گویهی "نویسندگان مهارت لازم جهت انتخاب مجله‌هایی که می‌خواهند مقالات خود را به آنها ارسال کنند را ندارند" با بیشترین ضریب تغییرات در رتبه آخر جای گرفت (جدول ۴).

جدول ۴- رتبه‌بندی گویه‌های متغیر رفتار نشر علمی

رتبه	ضریب تغییرات**	انحراف معیار	میانگین*	گویه	متغیر
۱	۰/۲۸	۰/۹۹	۳/۴۹	امکانات مورد نیاز جهت انجام صحیح و اصولی مقاله‌ها بویژه در بین دانشجویان وجود ندارد.	رفتار برنامه‌ریزی و مقدمات نشر
۲	۰/۳۰	۰/۹۹	۳/۲۷	انتخاب روش مناسب پژوهش به خوبی صورت نمی‌گیرد.	
۳	۰/۳۱	۰/۹۹	۳/۲۳	مقاله‌ها حاوی طرح مقدماتی پژوهش نیستند.	
۴	۰/۳۲	۱/۰۹	۳/۳۳	جمع‌آوری اطلاعات و داده‌ها به صورت صحیح انجام نمی‌شود.	
۵	۰/۳۴	۱/۰۵	۳/۰۵	در بیشتر مقاله‌ها بیان مسأله به صورت مشخص و بر اساس معیار منطقی نیست.	
۶	۰/۳۷	۱/۱۷	۳/۱۵	پیش‌نویس مناسب برای مقاله‌ها تهیه نمی‌شود.	
۷	۰/۳۹	۱/۲۹	۳/۳۳	نویسندگان بودجه لازم جهت تهیه مقدمات انجام پژوهش را ندارند.	
۸	۰/۴۰	۱/۲۶	۳/۱۲	نویسندگان مهارت لازم جهت انتخاب مجله‌هایی که می‌خواهند مقالات خود را به آنها ارسال کنند را ندارند.	
۱	۰/۲۹	۰/۹۰	۳/۱۵	ارتباط منطقی بین مطالب قسمت‌های مختلف مقاله‌ها وجود ندارد.	رفتار تنظیم و سازماندهی نشر
۲	۰/۳۱	۱/۰۴	۳/۳۹	نبود یک نظام سازماندهی مشترک بین مجله‌ها باعث سرگردانی نویسندگان می‌شود.	
۳	۰/۳۲	۱/۰۹	۳/۳۹	اعتماد متقابل میان همکاران برای در اختیار گذاشتن دانش موجود نیست.	
۴	۰/۳۲	۱/۰۷	۳/۳۶	مسئولیت‌پذیری و رعایت اصول کاری توسط نویسندگان دچار مشکل است.	
۵	۰/۳۲	۱/۰۲	۳/۲۳	نویسندگان از دانش و مهارت‌های تخصصی مورد نیاز جهت تنظیم و سازماندهی مطالب مقاله برخوردار نیستند.	
۶	۰/۳۲	۱/۰۲	۳/۱۹	موضوع به روشنی تقسیم‌بندی نشده و موضوعات فرعی آن بی‌ربط می‌باشند.	
۷	۰/۳۴	۱/۰۸	۳/۱۷	مطالب مقاله‌ها انسجام لازم را ندارند.	
۸	۰/۳۴	۱/۰۶	۳/۱۶	نکاتی که در راهنمای نویسندگان آمده است به طور دقیق توسط نویسندگان رعایت نمی‌شود.	
۱	۰/۳۰	۰/۹۸	۳/۲۵	اصول و قواعد نشانه‌گذاری و شیوه خط فارسی در برخی از مقاله‌ها مد نظر قرار نمی‌گیرد.	رفتار نگارشی نشر
۲	۰/۳۱	۱/۰۵	۳/۳۵	مقاله‌ها در جمله‌بندی تنوع چندانی ندارند.	
۳	۰/۳۱	۱/۰۱	۳/۲۶	جمله‌های صحیح و مؤثر به کار برده نمی‌شود.	
۴	۰/۳۲	۱/۰۶	۳/۲۸	در نگارش مقاله‌ها، دلایل انتخاب موضوع پژوهش توضیح داده نمی‌شود.	
۵	۰/۳۳	۱/۰۸	۳/۲۵	اصل ساده و روشن بودن جمله‌ها در پژوهش‌ها رعایت نمی‌شود.	
۶	۰/۳۳	۱/۰۲	۳/۱۴	معمولاً سبک مناسبی برای نگارش مقاله‌ها انتخاب نمی‌شوند.	
۱	۰/۲۷	۰/۸۹	۳/۳۳	به این که آیا حقایق نیازمند توضیح بیشتری هستند یا خیر، توجه نمی‌شود.	حرفه‌ای

۲	۰/۲۸	۰/۹۲	۳/۳۴	به مناسب بودن یا نبودن منابع مورد استفاده دقت نمی شود.
۳	۰/۳۱	۱/۰۴	۳/۳۲	به منطقی بودن نتیجه گیری مقاله ها توجه چندانی نمی شود.
۴	۰/۳۱	۰/۹۹	۳/۲۳	به این که آیا حقایق نیازمند توضیح بیشتری هستند یا خیر، توجه نمی شود.
۵	۰/۳۲	۱/۰۵	۳/۲۸	همخوانی پیشنهادها با نتیجه گیری و یافته ها مورد بررسی قرار نمی گیرد.
۶	۰/۳۳	۱/۰۶	۳/۲۱	مفید و کامل بودن مطالب مقاله مورد بررسی قرار نمی گیرد.
۷	۰/۳۵	۱/۱۱	۳/۱۵	تحلیل و تفسیر منطقی داده ها به درستی و به صورت منطقی انجام نمی شود.
۸	۰/۳۵	۱/۰۹	۳/۱۳	نتیجه گیری مقاله ها بر اساس داده ها و تفاسیر نمی باشد.

میانگین کل: رفتار برنامه ریزی، تدارکات و مقدمات نشر (۳/۲۵)، رفتار تنظیم و سازماندهی نشر (۳/۲۵)، رفتار نگارشی نشر (۳/۲۵) و رفتار اصلاح و بازنگری نشر (۳/۲۵)

* دامنه میانگین از یک تا پنج می باشد.

** برای رتبه بندی گویه ها از ضریب تغییرات استفاده گردید و در صورت مساوی شدن ضریب تغییرات از میانگین گویه ها جهت رتبه بندی استفاده شده است.

برای متغیر "رفتار تنظیم و سازماندهی نشر"، گویه "ارتباط منطقی بین مطالب قسمت های مختلف مقاله ها وجود ندارد" با کمترین میزان ضریب تغییرات در رتبه اول قرار گرفت. همچنین، گویه "نکاتی که در راهنمای نویسندگان آمده است به طور دقیق توسط نویسندگان رعایت نمی شود" با بیشترین میزان ضریب پراکندگی در رتبه آخر قرار گرفت. در رابطه با متغیر "رفتار نگارشی نشر"، گویه های "اصول و قواعد نشانه گذاری و شیوه خط فارسی در برخی از مقاله ها مد نظر قرار نمی گیرد" با کمترین مقدار ضریب تغییرات در رتبه اول جای گرفت و گویه "معمولاً سبک مناسبی برای نگارش مقاله ها انتخاب نمی شوند" با بیشترین میزان ضریب تغییرات، در رتبه ای انتهایی قرار گرفت.

جدول ۵- رتبه‌بندی گویه‌های متغیر ساختار نشر

رتبه‌بندی گویه*	رتبه‌بندی گویه	متغیر
۱	۳/۲۵	مجلات اولویت پذیرش را به مقاله‌هایی که یکی از نویسندگان آن دارای توزیع استنادات (H-Index) بالایی می‌باشند اختصاص می‌دهند.
۲	۳/۱۹	قوانین مصوب جهت پذیرش مقاله‌ها در مجله‌ها وجود ندارد.
۳	۳/۲۵	مقاله‌های با سطح توصیفی مورد بی‌توجهی واقع می‌شوند و تأکید بر مقاله‌هایی با آمار کمی است.
۴	۳/۲۷	از وجود ارتباطات بین نویسندگان و کادر مجله‌ها به عنوان یک معیار جهت پذیرش استفاده می‌شود.
۵	۳/۲۵	مسئولان مجله به اولویت‌های پژوهشی مصوب مجله پایبند نیستند.
۶	۳/۲۳	مجله‌های هر دانشگاه یا مؤسسه علمی در جریان پذیرش مقاله‌ها، مقاله‌های دریافتی از همان دانشگاه یا مؤسسه را در اولویت قرار می‌دهند.
۷	۳/۱۷	ناشران و مجله‌های علمی از انتشار نتایج پژوهش‌های محلی استقبال نمی‌کنند.
۸	۲/۹۷	مجله‌ها از داوران جهت داوری در رشته‌های غیر تخصصی‌شان استفاده می‌کنند.
۱	۳/۲۴	مجله‌های فارسی‌زبان از نرم افزارهای مقابله با سرقت ادبی برخوردار نیستند.
۲	۳/۱۶	سردبیران مجله‌ها معمولاً به دلیل مشغله‌های کاری مسئولیت پذیرش مقاله‌ها را به افراد بی‌تخصص واگذار می‌کنند.
۳	۳/۱۲	برخی از مجله‌ها از سیستم پذیرش الکترونیکی استفاده نمی‌کنند که این امر ارسال مقاله به این مجله‌ها را دچار مشکل می‌سازد.
۴	۳/۲۶	پاسخگویی به مقاله‌ها توسط سردبیر مجله‌ها به کندی صورت می‌گیرد.
۵	۳/۱۲	کادر مجله‌ها با مقاله‌های دریافتی برخورد سلیقه‌ای می‌کنند.
۱	۳/۶۲	روند داوری مقاله‌ها طولانی می‌باشد.
۲	۳/۲۳	در طول مراحل داوری پاسخگویی مناسبی توسط کادر مجله‌ها به نویسندگان صورت نمی‌گیرد.
۳	۳/۳۱	الگویی مصوب جهت داوری مقاله‌ها وجود ندارد.
۴	۳/۰۹	قوانین مجله‌ها توسط داوران زیرپا گذاشته می‌شوند.
۵	۳/۲۲	ارزیابی مقاله‌ها به صورت منصفانه انجام نمی‌شود.
۶	۳/۲۴	داوران با نرم افزارهای آماری جدید جهت داوری آشنایی ندارند.
۷	۳/۲۴	در برخی از مجله‌ها از داوران ضعیف جهت داوری مقاله‌ها بهره گرفته می‌شود.
۸	۲/۹۱	از افراد حوزه اجرا جهت داوری مقاله‌ها استفاده نمی‌شود.
۱	۳/۲۹	هزینه چاپ مقاله‌ها بالا است.
۲	۳/۲۷	چاپ مقاله‌های پذیرفته شده به دلیل محدودیت تعداد شماره‌های مجله‌ها با تأخیر مواجه می‌شود.
۳	۳/۲۴	سیستمی یکپارچه جهت جلوگیری از فرستادن یک مقاله به چند مجله وجود ندارد.
۴	۳/۰۰	برخی مقاله‌ها همزمان در دو مجله به چاپ می‌رسند.
۵	۳/۲۴	در اولویت‌بندی چاپ مقاله‌های پذیرفته شده پارتی بازی می‌شود.
۶	۳/۰۴	ویراستارهای مجله‌ها در وجود غلط‌های ادبی و املایی دقت نمی‌کنند.

ساختار سیاستی نشر مجله‌ها

ساختار بررسی و پذیرش مقاله‌ها

ساختار فرآیند داوری نشر

ساختار چاپ مقاله

میانگین کل: ساختار سیاستی نشر (۳/۲۰)، ساختار بررسی و پذیرش (۳/۱۸)، ساختار فرآیند داوری نشر (۳/۲۳) و ساختار چاپ (۳/۱۸)

* دامنه میانگین از یک تا پنج می‌باشد.

** برای رتبه‌بندی گویه‌ها از ضریب تغییرات استفاده گردید و در صورت مساوی شدن ضریب تغییرات از میانگین گویه‌ها جهت رتبه‌بندی استفاده شده است.

برای متغیر "رفتار اصلاح و بازنگری نشر"، گویه‌ی "به این‌که آیا حقایق نیازمند توضیح بیشتری هستند یا خیر، توجه نمی‌شود" با کمترین مقدار ضریب تغییرات در رتبه‌ی اول جای گرفت و گویه‌ی "نتیجه‌گیری مقاله‌ها بر اساس داده‌ها و تفاسیر نمی‌باشد" با بیشترین مقدار ضریب تغییرات در رتبه‌ی انتهایی قرار گرفت.

بر اساس نتایج، در متغیر "ساختار سیاستی نشر مقاله‌های علمی"، گویه‌ی "مجلات اولویت پذیرش را به مقاله‌هایی که یکی از نویسندگان آن دارای توزیع استنادات (H-Index) بالایی می‌باشند اختصاص می‌دهند" با کمترین میزان ضریب تغییرات در رتبه‌ی اول قرار گرفت و گویه‌ی "مجله‌ها از داوران جهت داوری در رشته‌های غیر تخصصی‌شان استفاده می‌کنند" با بیشترین میزان ضریب تغییرات در رتبه‌ی انتهایی قرار گرفت (جدول ۵).

در رابطه با متغیر "ساختار بررسی و پذیرش مقاله" گویه‌های "مجله‌های فارسی‌زبان از نرم افزارهای مقابله با سرقت ادبی برخوردار نیستند" با کمترین مقدار ضریب تغییرات در رتبه‌ی اول و گویه‌ی و "کادر مجله‌ها با مقاله‌های دریافتی برخورد سلیقه‌ای می‌کنند" با بیشترین میزان ضریب تغییرات در رتبه‌ی آخر قرار گرفت.

برای متغیر "ساختار فرآیند داوری نشر" گویه‌ی "روند داوری مقاله‌ها طولانی می‌باشد" با کمترین مقدار ضریب تغییرات در رتبه‌ی اول قرار گرفت، همچنین گویه‌ی "از افراد حوزه اجرا جهت داوری مقاله‌ها استفاده نمی‌شود" با بیشترین ضریب تغییرات در رتبه‌ی انتهایی جای گرفت.

پیرامون متغیر "ساختار چاپ مقاله" گویه‌های "هزینه چاپ مقاله‌ها بالا است"، در رتبه‌ی اول و گویه‌ی "ویراستارهای مجله‌ها در وجود غلط‌های ادبی و املائی دقت نمی‌کنند" با بیشترین میزان ضریب تغییرات در رتبه‌ی آخر جای گرفت.

برای متغیر "کیفیت نشر علمی" گویه‌ی "در موضوع مقاله‌ها تازگی و ابتکار به چشم نمی‌خورد و دیدگاه‌های جدید ارائه نمی‌گردند" با کمترین مقدار ضریب تغییرات در رتبه‌ی اول قرار گرفت و گویه‌ی "استناد به منابع معتبر همچون مجله‌های علمی، کتاب و سایر منابع معتبر صورت نمی‌گیرد" با بیشترین ضریب تغییرات در رتبه‌ی آخر جای گرفت (جدول ۶). همانگونه که در جدول (۷) آمده است مقدار میانگین متغیرها (آسیب‌های نشر در عرصه زمینه، رفتار و ساختار) بین ۳/۱۸ تا ۳/۴۱ قرار دارد که بیشتر از حد متوسط (۲/۵) می‌باشد. این به آن معنی است که آسیب‌های نشر علمی در عرصه کشاورزی از دیدگاه پاسخگویان در حد بیش از متوسط است.

جدول ۶- رتبه‌بندی گویه‌های متغیر کیفیت نشر علمی

رتبه	ضریب تغییرات**	انحراف استاندارد	میانگین*	گویه	مؤشر
۱	۰/۲۸	۱/۰۳	۳/۶۲	در موضوع مقاله‌ها تازگی و ابتکار به چشم نمی‌خورد و دیدگاه‌های جدید ارائه نمی‌گردند.	
۲	۰/۲۸	۰/۹۸	۳/۵۳	موضوع‌ها از حیث نیازهای علمی کشور، رشته و حوزه‌ی تخصصی اهمیت چندانی ندارند.	
۳	۰/۲۹	۰/۹۶	۳/۳۴	نقل قول‌ها و ارجاعات تخصصی مناسب نیستند.	
۴	۰/۳۰	۱/۰۷	۳/۵۸	تجزیه و تحلیل داده‌ها، اطاعات و نظرات و ارائه نتیجه‌گیری مقاله‌ها مشخص و علمی نیستند.	
۵	۰/۳۱	۱/۰۰	۳/۲۳	مقاله‌ها فاقد شیوایی و روانی مطالب مناسب هستند.	
۶	۰/۳۱	۱/۰۰	۳/۲۲	روش تحقیق مقاله‌ها مناسب نمی‌باشند.	
۷	۰/۳۲	۱/۰۶	۳/۳۱	داده‌ها از نظر نحوه‌ی جمع‌آوری و جامعیت اعتبار کافی را ندارند.	
۸	۰/۳۲	۱/۰۵	۳/۲۹	در نگارش مقاله‌ها بیشتر به مطالب پراکنده پرداخته می‌شود و مطالب فاقد انسجام لازم هستند.	
۹	۰/۳۲	۱/۰۳	۳/۲۴	اصول نگارشی و قواعد دستور زبان رعایت نمی‌گردد.	
۱۰	۰/۳۲	۱/۰۲	۳/۱۸	نگارش پاورقی‌ها، ارجاعات و معادلهای تخصصی با استانداردهای منبع‌نویسی همخوانی ندارند.	
۱۱	۰/۳۲	۱/۰۱	۳/۱۴	مرور پیشینه‌ها و مطالب گذشته به خوبی صورت نمی‌گیرد.	
۱۲	۰/۳۳	۱/۰۷	۳/۲۴	عنوان مقاله‌ها گویا نبوده در برگزیده محتوای پژوهش نمی‌باشند.	
۱۳	۰/۳۳	۱/۰۷	۳/۲۲	نویسندگان با مسائل مربوط به موضوع تحقیق خود آشنایی چندانی ندارند.	
۱۴	۰/۳۳	۱/۰۱	۳/۰۷	از شکل‌ها، جدول‌ها و نمودارهای مناسب در نگارش مقاله استفاده نمی‌شود.	
۱۵	۰/۳۴	۱/۰۵	۳/۰۸	مقاله‌ها چارچوب نظری منطقی و مطلوبی ندارند.	
۱۶	۰/۳۴	۱/۰۷	۳/۰۱	مقاله‌ها فاقد فرضیه و اهداف معین می‌باشند.	
۱۷	۰/۳۵	۱/۰۷	۳/۰۲	مقاله‌ها چکیده و مقدمه کامل و مناسبی ندارند.	
۱۸	۰/۳۵	۱/۰۴	۲/۹۷	در مقاله‌ها از منابع جدید و مرتبط با موضوع پژوهش استفاده نمی‌گردد.	
۱۹	۰/۳۶	۱/۱۶	۳/۲۳	در نگارش مقاله‌ها محدودیت‌های موجود بر سر راه تحقیق انجام شده، بیان نمی‌شود.	
۲۰	۰/۳۶	۱/۰۷	۲/۹۷	استناد به منابع معتبر همچون مجله‌های علمی، کتاب و سایر منابع معتبر صورت نمی‌گیرد.	

کیفیت نشر علمی

میانگین کل کیفیت نشر علمی (۳/۲۲)

* دامنه میانگین از یک تا پنج می‌باشد.

** برای رتبه‌بندی گویه‌ها از ضریب تغییرات استفاده گردید و در صورت مساوی شدن ضریب تغییرات از میانگین گویه‌ها جهت رتبه‌بندی استفاده شده است.

جدول ۷- مقدار میانگین کل متغیرها

ردیف	متغیر کلان	متغیر خرد	میانگین کل
۱	زمینه	زمینه دانشی نشر	۳/۲۸
۲		زمینه اخلاقی نشر	۳/۴۱
۳		زمینه نگرشی نشر	۳/۳۹
۴	رفتار	رفتار برنامه‌ریزی، تدارکات و تهیه مقدمات نشر	۳/۲۵
۵		رفتار تنظیم و سازماندهی نشر	۳/۲۵
۶		رفتار نگارشی نشر	۳/۲۵
۷		رفتار اصلاح و بازنگری و تهیه متن نهایی نشر	۳/۲۵
۸	ساختار	ساختار سیاستی نشر مجله‌ها	۳/۲۰
۹		ساختار بررسی و پذیرش مقاله‌ها توسط سردبیر	۳/۱۸
۱۰		ساختار فرآیند داوری نشر	۳/۲۳
۱۱		ساختار چاپ مقاله	۳/۱۸
۱۲	کیفیت نشر علمی		۳/۲۲

نتیجه‌گیری، بحث و پیشنهادها

بحث و نتیجه‌گیری

نشر مقاله‌های علمی در عرصه کشاورزی در مراحل مختلف فرآیند نشر، از مرحله‌ی ایده‌پردازی، نگارش، داوری، پذیرش و چاپ درگیر آسیب‌هایی است. در طی انجام این مطالعه آسیب‌هایی از فرآیند نشر مقاله‌های علمی در عرصه کشاورزی مورد اشاره قرار گرفت. به صورت خلاصه، از جمع‌بندی موارد و یافته‌های به دست آمده ۱۰ مورد از آسیب‌هایی که مشهودتر از سایر آسیب‌ها بودند در جدول (۸) به شرح زیر ارائه شده‌اند. موارد مذکور در الگوی آسیب‌شناسی سه شاخگی مورد بررسی قرار گرفتند و دلایل به وجود آمدن هر یک به صورت مختصر تبیین گردید و جهت مرتفع ساختن هر کدام از این آسیب‌ها، راهکارهایی در جدول (۹) ارائه شده است.

راهکارهای مقابله با هریک از آسیب‌های بیان شده در قالب پیشنهاد، در زیر ارائه شده است.

سرقت علمی: ارائه‌ی آموزش‌های لازم در زمینه روش تحقیق، تقویت ساختار مجله‌ها، تنظیم قوانین و مقررات مورد نیاز جهت داوری مقاله‌ها، تهیه نرم‌افزارهای لازم جهت تشخیص سرقت علمی، نظارت دقیق، در اولویت قرار دادن کیفیت مقاله‌ها و حمایت از مقاله‌های با کیفیت.

دستکاری داده‌ها: استفاده از نتایج پژوهش‌های کاربردی، آموزش و بهبود مهارت پژوهشگران، قرار دادن اولویت بر کیفیت پژوهشها، برنامه‌ریزی و تهیه نرم‌افزارهای لازم جهت بررسی و یافتن دستکاری در داده‌ها، و نظارت کافی و دقیق از جانب استادان و مؤسسات آموزشی بر کار پژوهشگران، بررسی دقیق مقاله‌ها از سوی مجله‌ها و نظارت بر کیفیت کار داوران.

داده‌سازی: امتیازدهی بر اساس کیفیت مقاله‌ها بجای تأکید بر کمیت، ارائه‌ی آموزش روش تحقیق به پژوهشگران، دریافت داده‌های پژوهش از پژوهشگران، تهیه نرم‌افزارهای لازم نظارتی، تأکید بر کیفیت مقاله‌ها بجای کمیت‌گرایی و استفاده از داورانی که مهارت بیشتری در زمینه‌های آماری و روش تحقیق دارند.

عدم حمایت از نشریات داخلی: پرهیز از برخورد سلیقه‌ای در حمایت از مجله‌ها، بهبود و تقویت ساختار مجله‌ها، تلاش جهت بالا بردن ضریب تأثیر آنها، تغییر دیدگاه نهادهای حامی نشریات نسبت به مجله‌های داخلی و اختصاص دادن بودجه لازم به نهادهای حامی مجله‌های داخلی.

تأخیر در نشر: در نظر گرفتن مزایا و پاداش‌هایی برای داوران مجله‌ها، تعریف کردن قوانین لازم جهت داوری محتوای مقاله‌ها، آموزش افراد جهت داوری، تقویت امکانات مجله‌ها و ارائه آموزش‌های مناسب جهت بهبود کیفی مقاله‌ها.

عدم تنظیم صحیح پیکربندی مقاله‌ها: ارائه آموزش‌های لازم به پژوهشگران در زمینه مقاله‌نویسی علمی و فنی، ایجاد مقررات یکسان و استاندارد در زمینه پیکربندی برای همه‌ی مجله‌ها و نظارت دقیق بر آن.

سطحی‌نگری در روش‌شناسی: نظارت بر روند انجام کار پژوهشگران، ارائه‌ی آموزش‌های لازم به پژوهشگران، مشخص نمودن قوانین مربوطه در زمینه روش‌شناسی پژوهش، نظارت بر روند پذیرش مقاله‌ها و استفاده از داورانی که در زمینه آمار و روش تحقیق دارای توانایی‌های لازم هستند.

تحمیل معنا به متن: آموزش مهارت‌های لازم به پژوهشگران، تأکید بر استفاده از منابع مربوط به موضوع تحقیق، آموزش و تشویق پژوهشگران جهت فراگیری روش‌های جستجو، نظارت بر کار پژوهشگران، بازبینی قوانین و مقررات مجله‌ها در بررسی و پذیرش مقاله‌ها، داوری و بررسی دقیق مقاله‌ها، ایجاد راهکارهای مناسب برای دسترسی پژوهشگران به منابع.

پراکندگی و عدم انسجام مطالب: تجلیل از نویسندگان برتر، استفاده از پژوهش‌های کاربردی در عمل، آموزش مهارت‌های لازم به پژوهشگران، ایجاد قوانین استاندارد و یکسان در مورد چپ‌نویس محتوای مقاله‌ها در مجله‌های داخلی، تأکید بر کیفیت مقاله‌ها بجای لاتین یا داخلی بودن و تجدید نظر در مورد آموزش مقاله‌نویسی و روش تحقیق.

عدم رعایت اخلاق: تأکید بر رعایت هنجارها و اخلاق در هنگام آموزش به پژوهشگران و داوران مقاله‌ها، تهیه نرم‌افزارهای لازم جهت داوری، بازبینی قوانین و مقررات، برخورد قاطع با متخلفان و تشویق و حمایت از پژوهش‌های متکی بر اخلاق.

جدول ۸- بررسی انواع آسیب‌های نشر علمی در عرصه کشاورزی در الگوی سه شاخگی

آسیب‌های نشر مقاله‌های علمی	شاخه رفتاری	شاخه ساختاری	شاخه زمینه‌ای
۱- سرقت علمی	بی‌انگیزگی پژوهشگران و عدم آشنایی آنها با روش‌های صحیح انجام تحقیق	ساختار ضعیف مجله‌ها و قوانین سلیقه‌ای این مجله‌ها، نبود نرم‌افزارهای تشخیص سرقت ادبی	عدم نظارت بر کار پژوهشگران، تأکید مؤسسات آموزشی بر کمیت مقاله‌ها، عدم حمایت از مقاله‌های با کیفیت و پذیرش آسان مقاله‌ها توسط برخی از مجله‌ها
۲- دستکاری داده‌ها	باور پژوهشگران به عدم کاربرد نتایج پژوهش، نداشتن مهارت لازم جهت انجام صحیح تحقیق و تلاشی جهت ماندن در فضای رقابت علمی	مشکلات، محدودیت‌ها و عدم آگاهی نرم‌افزاری در تشخیص دستکاری داده‌ها	نظارت ضعیف استادان و مؤسسات آموزشی بر کار پژوهشگران، سهل‌انگاری مجله‌ها، بی‌توجهی داوران
۳- داده‌سازی	دستیابی سریعتر به ارتقای علمی، به دست آوردن منافع بیشتر	عدم دریافت داده‌ها از پژوهشگران و محدودیت نرم‌افزاری مجله‌ها	کمیت‌گرایی در چاپ مقاله‌ها و ضعف داوران در مباحث آماری و روش تحقیق
۴- عدم حمایت از نشریات داخلی	دخالت دادن سلیقه‌ی فردی مسئولان مربوطه در بخش‌های حمایتی	ضعف در ساختار مجله‌های داخلی و پایین بودن ضریب تأثیر مجله‌های داخلی	بی‌اعتمادی به مجله‌های داخلی و ضعیف پنداشتن آنها، محدودیت‌های مالی نهادهای مسئول
۵- تأخیر در نشر	بی‌انگیزگی داوران، بی‌میلی داوران جهت داوری	عدم وجود قوانین مصوب جهت داوری محتوای مقاله‌ها و کمبود داوران متعهد و وظیفه‌شناس، محدودیت امکانات مجله‌ها	پایین بودن کیفیت مقاله‌ها
۶- عدم تنظیم صحیح پیکربندی مقاله‌ها	بی‌دقتی نویسندگان، عدم آشنایی با روش‌های صحیح پیکربندی	نبود استانداردهای مشخص جهت تنظیم پیکربندی، تفاوت پیکربندی‌ها در مجله‌های مختلف	نظارت محدود و عدم ارائه‌ی آموزش اصول مقاله‌نویسی به پژوهشگران
۷- سطحی‌نگری در روش‌شناسی	سهل‌انگاری نویسندگان، مطالعه محدود در زمینه آمار	عدم وجود قوانین مشخص در زمینه روش‌شناسی	عدم نظارت کافی، ضعف داوران در زمینه آمار و روش‌های تحقیق
۸- تحمیل معنا به متن	نویسندگان فاقد مهارت‌های لازم در این زمینه هستند، استفاده از منابع غیرمرتبط، نداشتن مطالعه لازم در زمینه همخوانی منابع و محتوا و عدم آشنایی با روش‌های جستجو و درک نادرست از موضوع	سطحی‌نگر بودن قوانین و مقررات مجله‌ها و سهل‌انگاری برخی از مجله‌ها و کنفرانس‌ها	عدم دسترسی به منابع مناسب به دلیل بالا بودن هزینه‌های تهیه آن‌ها
۹- پراکندگی و عدم انسجام مطالب	بی‌انگیزگی نویسندگان، نداشتن دانش لازم در زمینه نگارش مقاله‌ها	تفاوت ساختار مقاله‌ها در مجله‌های مختلف	تأکید بر استفاده از منابع لاتین، ضعف در آموزش‌های مقاله‌نویسی و روش تحقیق
۱۰- عدم رعایت اخلاق	عدم پایبندی به هنجارهای نشر مقاله‌ها	محدودیت مجله‌ها در زمینه نرم‌افزارهای لازم	همه‌گیر شدن عدم رعایت اخلاق در پژوهشگران

منابع

- اسلامی اردکانی، س. ح. (۱۳۹۲). فریبی یا آماس؛ تحلیل ساختار مقالات (نا)علمی-پژوهشی در علوم انسانی. فصلنامه علمی پژوهشی روش‌شناسی علوم انسانی، ۱۹ (۷۴-۷۵): ۹۱-۱۱۹.
- ذاکری پور، غ. ر.، رضاقلی، ف. و احمدآبادی، م. (۱۳۹۰). آسیب‌شناسی منابع انسانی فاتب با هدف بهبود توسعه. توسعه مدیریت و منابع انسانی و پشتیبانی، ۶ (۲۲): ۷-۲۰.
- کاظمی، ع. (۱۳۸۷). مشکلات سنجش تولیدات علمی کشور. مدیریت اطلاعات سلامت، ۵ (۲): ۱۷۵-۱۷۸.
- مجیدی، ف.، بیژنی، م. و عباسی، ع. (۱۳۹۵). تحلیل آسیب‌شناسی نشر مقاله‌های علمی در عرصه کشاورزی: کاربرد الگوی سه شاخگی. رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، دوره ۲، شماره ۵: ۱۶۱-۱۴۹.
- نامور، ز. و کوشا، ک. (۱۳۹۱). تأخیر در نشر مقاله‌های علمی بین‌المللی: مطالعه مقایسه‌ای چند رشته‌ای. فصلنامه علمی پژوهشی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، ۲۸ (۲): ۳۶۲-۳۴۷.
- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - معاونت پژوهش؛ کمیسیون نشریات علمی کشور. (۱۳۹۳). قابل دسترسی در: <http://journals.msrt.ir>

Einstein, A. (2015). Writing and publishing a scientific paper: Facts, Myths and Realities. *Medical Journal Armed Forces India*, 71 (107), 107-111.

Sangwal, K. (2013). Citation and impact factor distributions of scientific journals published in individual countries. *Journal of Informetrics*, 7, 487-504.